

DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

11. september 2001 *

I sag C-71/99,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved G. zur Hausen og P. Stancanelli, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Forbundsrepublikken Tyskland ved W.-D. Plessing og C.-D. Quassowski, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

angående en påstand om at det fastslås, at Forbundsrepublikken Tyskland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj

* Processprog: tysk.

1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (EFT L 206, s. 7), idet den ikke har tilstillet Kommissionen den fuldstændige liste over lokaliteter, der er nævnt i direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, samt oplysningerne om disse lokaliteter i henhold til samme direktivs artikel 4, stk. 1, andet afsnit,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C. Gulmann (refererende dommer), og dommerne V. Skouris, R. Schintgen, F. Macken og J.N. Cunha Rodrigues,

generaladvokat: P. Léger
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 3. maj 2001,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved stævning indgivet til Domstolens Justitskontor den 1. marts 1999 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EF-traktatens artikel 169 (nu artikel 226 EF) anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Forbundsrepublikken Tyskland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (EFT L 206, s. 7, herefter »direktivet«), idet den ikke har tilstillet Kommissionen den fuldstændige liste over lokaliteter, der er nævnt i direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, samt oplysningerne om disse lokaliteter i henhold til samme direktivs artikel 4, stk. 1, andet afsnit.

Fællesskabsrettens bestemmelser

- 2 Direktivet har ifølge sin artikel 2 til formål at bidrage til at sikre den biologiske diversitet ved at bevare naturtyperne samt de vilde dyr og planter inden for det af medlemsstaternes område i Europa, hvor EF-traktaten finder anvendelse.
- 3 Direktivets artikel 3, stk. 1 og 2, indeholder følgende bestemmelser:

»1. Der oprettes et sammenhængende europæisk økologisk net af særlige bevaringsområder under betegnelsen Natura 2000. Dette net, der består af lokaliteter, der omfatter de naturtyper, der er nævnt i bilag I, og levesteder for de arter, der er nævnt i bilag II, skal sikre opretholdelse eller i givet fald genopretning af en gunstig bevaringsstatus for de pågældende naturtyper og levestederne for de pågældende arter i deres naturlige udbredelsesområde.

Natura 2000-nettet omfatter ligeledes de særligt beskyttede områder, som medlemsstaterne har udlagt i medfør af direktiv 79/409/EØF.

2. Hver medlemsstat bidrager til oprettelsen af Natura 2000 i forhold til andelen af naturtyperne og levestederne for arterne efter stk. 1, der er repræsenteret på dens område. I overensstemmelse med artikel 4 udpeger hver stat med henblik herpå lokaliteter som særlige bevaringsområder under hensyn til målene i stk. 1.«

- 4 Ifølge direktivets artikel 1, litra j), forstås ved »lokalitet« et bestemt geografisk område, hvis areal er klart afgrænset. Ifølge direktivets artikel 1, litra k), forstås ved »lokalitet af fællesskabsbetydning« en lokalitet, der i det eller de biogeografiske område(r), som den tilhører, bidrager væsentligt til at opretholde eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for en af naturtyperne i bilag I eller for en af arterne i bilag II, og som også kan bidrage væsentligt til at sikre sammenhængen i Natura 2000, og/eller som bidrager væsentligt til at opretholde den biologiske diversitet i det eller de pågældende biogeografiske område(r). For så vidt angår dyrearter, der kræver et stort område, svarer lokaliteterne af fællesskabsbetydning til de steder inden for den pågældende arts naturlige udbredelsesområde, der frembyder de fysiske eller biologiske elementer, der er afgørende for artens liv og reproduktion.
- 5 Fremgangsmåden ved udpegning af særlige bevaringsområder (herefter »SBVO«), der er fastsat i direktivets artikel 4, har fire etaper. Først foreslår hver medlemsstat en liste over lokaliteter med oplysning om, hvilke naturtyper efter bilag I og hvilke naturligt hjemmehørende arter efter bilag II der findes på disse lokaliteter (artikel 4, stk. 1). Dernæst opstiller Kommissionen i forståelse med hver af medlemsstaterne og på grundlag af medlemsstaternes lister et udkast til en

liste over lokaliteter af fællesskabsbetydning (artikel 4, stk. 2, første og andet afsnit). Derefter vedtager Kommissionen efter fremgangsmåden i artikel 21 den liste over lokaliteter, der er udvalgt som lokaliteter af fællesskabsbetydning (artikel 4, stk. 2, tredje afsnit, og stk. 3). Endelig udpeger medlemsstaterne lokaliteterne af fællesskabsbetydning som SBVO (artikel 4, stk. 4).

- 6 Specielt vedrørende den første etape er det i direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, bestemt, at medlemsstaterne foreslår den deri nævnte liste over lokaliteter på grundlag af kriterierne i bilag III til direktivet (etape 1) og de relevante videnskabelige oplysninger.

- 7 Bilag III til direktivet (etape 1), punkt A og B, opregner følgende kriterier:

»A. Kriterier for vurdering af lokaliteten for en given naturtype i bilag I

- a) Den pågældende naturtypes repræsentativitet på lokaliteten.

- b) Den del af lokaliteten, der er dækket af den pågældende naturtype i forhold til det samlede areal, der er dækket af denne naturtype på det nationale område.

- c) Bevaringsgraden af og retableringsmuligheden for den pågældende naturtypes struktur og funktioner.

- d) Global vurdering af lokalitetens værdi for bevaringen af den pågældende naturtype.

B. Kriterier for vurdering af lokaliteten for en given art i bilag II

- a) Størrelse og tæthed af den bestand af arten, der findes på lokaliteten, i forhold til de bestande, der findes på det nationale område.

- b) Bevaringsgraden af og retableringsmuligheden for de levestedselementer, der er vigtige for den pågældende art.

- c) Isolationsgrad af den bestand, der findes på lokaliteten, i forhold til artens naturlige udbredelsesområde.

- d) Samlet vurdering af lokalitetens værdi for bevaringen af den pågældende art.«

8 Medlemsstaterne klassificerer i henhold til bilag III (etape 1), punkt C, efter de i dette bilag (etape 1), punkt A og B, angivne kriterier, de lokaliteter, som de foreslår til den nationale liste, som lokaliteter, der kan udpeges som lokaliteter af

fællesskabsbetydning, efter deres relative værdi for bevaringen af hver naturtype i bilag I eller hver art i bilag II.

- 9 Efter direktivets artikel 4, stk. 1, andet afsnit, skal listen over de foreslåede lokaliteter sendes til Kommissionen inden tre år efter direktivets meddelelse sammen med oplysninger om hver lokalitet. Disse oplysninger skal omfatte et kort over lokaliteten, dens navn, beliggenhed og udstrækning samt data fremkommet ved anvendelse af de særlige kriterier i bilag III (etape 1) og indgives på en formular udarbejdet af Kommissionen efter fremgangsmåden i direktivets artikel 21 (herefter »formularen«).
- 10 Direktivet blev meddelt den 10. juni 1992, og medlemsstaterne skulle således have fremsendt listen over foreslåede lokaliteter samt oplysninger vedrørende lokaliteterne til Kommissionen før den 11. juni 1995.
- 11 Formularen blev først udfærdiget af Kommissionen ved beslutning 97/266/EF af 18. december 1996 om en formular for oplysninger vedrørende foreslåede Natura 2000-lokaliteter (EFT 1997 L 107, s. 1). Beslutningen blev meddelt medlemsstaterne den 19. december 1996 og blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* den 24. april 1997.

Den administrative procedure

- 12 Den 4. marts 1996 opfordrede Kommissionen — der ikke mente fra de tyske myndigheder at have modtaget hverken den fuldstændige liste over lokaliteter med oplysning om, hvilke naturtyper efter bilag I og hvilke naturligt hjemme-

hørende arter efter bilag II der findes på disse lokaliteter eller oplysninger om disse lokaliteter, og som ikke rådede over andre oplysninger, på grundlag af hvilke den kunne fastslå, at Forbundsrepublikken Tyskland havde truffet de foranstaltninger, der var nødvendige for at efterkomme forpligtelserne i henhold til direktivets artikel 4 — inden for rammerne af den i traktatens artikel 169 fastlagte procedure den tyske regering til inden to måneder at fremsætte sine bemærkninger i den anledning.

- 13 Den 8. august 1996 meddelte de tyske myndigheder Kommissionen, at det efter tysk ret var de forskellige tyske delstater, der havde kompetencen til at udvælge de lokaliteter, der kan udpeges til SBVO. Disse havde ladet dem vide, at de først ville foretage denne udvælgelse, når direktivet var fuldstændig gennemført i national ret, og de tyske myndigheder oplyste derfor, at de ikke for tiden kunne udfærdige en fuldstændig liste over de lokaliteter på det nationale område, der kan udpeges til SBVO.

- 14 Ved skrivelser af 30. september 1996, 24. og 28. januar 1997 og 11. juni 1997 fremsendte de tyske myndigheder til Kommissionen flere lister over lokaliteter, der lå i delstaten Bayern og delstaten Sachsen-Anhalt.

- 15 Den 3. juli 1997 tilstillede Kommissionen, i erkendelse af, at formularen først havde foreligget den 19. december 1996, den tyske regering en supplerende åbningsskrivelse, hvori den atter kritiserede, at denne ikke havde fremsendt den fuldstændige liste over lokaliteter og oplysninger om disse, og opfordrede den til inden én måned at fremsætte sine bemærkninger vedrørende denne overtrædelse af direktivets artikel 4, stk. 1. Kommissionen fremhævede navnlig, at det var nødvendigt at benytte formularen for at give de relevante oplysninger.

- 16 Ved skrivelse af 21. oktober 1997 fremsendte de tyske myndigheder en liste over lokaliteter i delstaten Schleswig-Holstein. Ved skrivelse af 27. oktober 1997 henviste de samme myndigheder til den særlige tyske ordning, hvorefter det er delstaterne der er kompetente på området. De oplyste i den forbindelse, at gennemførelsesloven stadig ikke var vedtaget, og at delstaterne derfor ikke ønskede at give den fuldstændige liste over de lokaliteter, som de agtede at udvælge.
- 17 Kommissionen mente ikke, at den på grundlag af korrespondancen med de tyske myndigheder kunne fastslå, at Forbundsrepublikken Tyskland havde fremsendt en fuldstændig liste over lokaliteter med oplysninger om, hvilke naturtyper efter direktivets bilag I og hvilke naturligt hjemmehørende arter efter bilag II, der findes på disse lokaliteter samt oplysninger om disse lokaliteter, og tilstillede derfor i henhold til traktatens artikel 169 den 19. december 1997 denne medlemsstat en begrundet udtalelse, hvori den opfordrede den til at efterkomme udtalelsen inden to måneder efter dennes meddelelse.
- 18 Ved skrivelser af 28. januar, 13. og 19. marts, 10. og 22. september, 14., 20. og 27. oktober 1998 fremsendte de tyske myndigheder andre lister over lokaliteter i delstaterne Hessen, Thüringen, Bayern, Sachsen-Anhalt, Saar, Hamburg, Rheinland-Pfalz, Bremen, Niedersachsen og Berlin. Endvidere fremsendte de ved skrivelser af 25. marts, 7. april, 11. maj og 23. juni 1998 dataoversigter vedrørende de lokaliteter, som Kommissionen tidligere havde fået meddelelse om. Endelig tilstillede de ved skrivelser af 14. og 15. april 1998 Kommissionen en oversigt med en tidsplan for de foranstaltninger, de enkelte delstater agtede at træffe for at opfylde forpligtelserne i henhold til direktivets artikel 4, stk. 1.
- 19 Kommissionen mente ikke, at den på grundlag heraf var i stand til at fastslå, at Forbundsrepublikken Tyskland havde bragt den omhandlede overtrædelse til ophør, og besluttede derfor at anlægge denne sag.

Domstolens bemærkninger

Det første anbringende

20 Kommissionen har vedrørende forpligtelsen til at fremsende den i direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, nævnte liste over lokaliteter, anført, at hver enkelt medlemsstat skal bidrage til oprettelsen af et sammenhængende europæisk økologisk net efter forekomsten på dens område af de henholdsvis i bilag I og II til direktivet angivne naturtyper og levesteder. Bestemmelserne i artikel 4, stk. 1, sammenholdt med bilag III til direktivet, viser, at medlemsstaterne råder over et vist skøn ved afgørelsen af, hvilke lokaliteter der skal medtages på listen. Kommissionen har imidlertid fremhævet, at dette skøn begrænses af de tre følgende forhold:

- for udvælgelsen af de lokaliteter, der skal foreslås, kan der kun tillægges videnskabelige kriterier betydning

- de foreslåede lokaliteter skal give sikkerhed for en ensartet geografisk dækning, der er repræsentativ for hver enkelt medlemsstats samlede område, således at der bliver tale om et sammenhængende og afbalanceret net. Den liste, som medlemsstaten foreslår, skal derfor afspejle den økologiske (og for arterne genetiske) forskelligartethed hos naturtyperne og de på det nationale område hjemmehørende arter

- listen skal være fuldstændig, dvs. at hver enkelt medlemsstat skal foreslå et antal lokaliteter, der gør det muligt at få alle naturtyper efter direktivets

bilag I samt alle levesteder for arter efter bilag II på dens område med på en tilstrækkelig repræsentativ måde.

- 21 Kommissionen har anført, at den har indledt nærværende sag med det formål at få fastslået, at den nationale tyske liste klart er utilstrækkelig, idet den i høj grad er udtryk for en overskridelse af det skøn, medlemsstaterne har. Listens utilstrækkelighed er således indlysende efter forholdene på datoen for udløbet af den i den begrundede udtalelse fastsatte frist, og selv om de tyske myndigheder siden da har fremsendt flere andre lister over lokaliteter, er der stadig tale om overtrædelser fra deres side. Kommissionen har i denne forbindelse anført, at en sammenligning af de tyske myndigheders forslag med de videnskabelige oplysninger, de selv har givet, bl.a. i håndbogen »Das europäische Schutzgebiets-system Natura 2000«, der er udgivet af Bundesamt für Naturschutz, tydeligt viser, hvad disse overtrædelser går ud på. Den nationale tyske liste er således ikke i overensstemmelse med kriterierne i artikel 4, stk. 1, sammenholdt med bilag III til direktivet.
- 22 Den tyske regering har erkendt, at den ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse endnu ikke havde givet meddelelse om alle de lokaliteter, som den agtede at medtage på listen over lokaliteter i henhold til direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, men at medlemsstaterne for at kunne opfylde forpligtelsen til at fremsende en liste ifølge direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, forinden måtte have modtaget formularen, som er det første dokument, der indeholder en definition af de oplysninger, på grundlag af hvilke udvælgelsen af de relevante lokaliteter kan ske. Fristen for opfyldelsen af denne forpligtelse kunne således tidligst begynde at løbe, da formularen blev meddelt, og var således endnu ikke udløbet den dag, sagen blev anlagt.
- 23 Den tyske regering har dernæst gjort gældende, at direktivet giver medlemsstaterne et vidt skøn ved udvælgelsen af de lokaliteter, som skal findes på den liste, der tilstilles Kommissionen. De har således adgang til blot at meddele de lokaliteter, som efter deres opfattelse kan danne et passende og fyldestgørende

grundlag for etableringen af et sammenhængende europæisk net af SBVO på grundlag af tekniske kriterier og under hensyntagen til direktivets formål. Et passende valg blandt de lokaliteter, hvor der findes naturtyper og naturligt hjemmehørende arter efter henholdsvis bilag I og bilag II til direktivet, kan bedst gennemføres på nationalt plan. Hver medlemsstat kender bedst lokaliteterne på sit område.

- 24 Den tyske regering har endelig bestridt værdien af det videnskabelige materiale, Kommissionen har benyttet for at godtgøre, at den har fremsendt en ufuldstændig liste. Ifølge regeringen indeholder den i denne doms præmis 21 nævnte håndbog overhovedet ikke den autoritative tyske liste eller et sikkert videnskabeligt grundlag for vurderingen.
- 25 Det bemærkes for det første, at forpligtelsen til at fremsende listen over lokaliteter som omhandlet i direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, ikke forudsatte, at formularen var vedtaget. Formularen er faktisk ikke det første dokument, der angiver de oplysninger, ved hjælp af hvilke medlemsstaterne kan udvælge de lokaliteter, der har betydning. Medlemsstaterne havde allerede, dengang direktivet blev meddelt, kendskab til samtlige de udvælgelseskriterier, der skulle benyttes. I direktivets artikel 4, stk. 1, er det således bestemt, at hver medlemsstat på grundlag af kriterierne i bilag III (etape 1) og de relevante videnskabelige oplysninger foreslår en liste over lokaliteter og oplyser, hvilke naturtyper efter bilag I og hvilke naturligt hjemmehørende arter efter bilag II, der findes på disse lokaliteter. Det fremgår af bilag III (etape 1) til direktivet, at de relevante kriterier er den pågældende naturtypes repræsentativitet på lokaliteten, den del af lokaliteten, der er dækket af den pågældende naturtype og dennes bevaringsgrad, størrelsen og tætheden af de bestande af arter, der findes på lokaliteten, deres isolationsgrad, bevaringsgraden af levestederne og endelig lokaliteternes relative værdi.
- 26 Det bemærkes dernæst, at selv om det fremgår af bestemmelserne i direktivets artikel 4, stk. 1, om den procedure, der skal følges ved fastlæggelsen af de

lokaliteter, der kan udpeges som SBVO, at medlemsstaterne råder over et vist skøn med hensyn til, hvilke lokaliteter der skal foreslås, forholder det sig ikke desto mindre således, at de, som anført af Kommissionen, skal udføre denne opgave under iagttagelse af de i direktivet fastlagte kriterier.

- 27 Det bemærkes i denne forbindelse, at Kommissionen for at kunne opstille et udkast til en liste over lokaliteter af fællesskabsbetydning med henblik på at oprette et sammenhængende europæisk økologisk net af SBVO må have en udtømmende oversigt over valgte lokaliteter, der på nationalt niveau har en relevant økologisk interesse med hensyn til det formål, som tilsigtes med levestedsdirektivet, nemlig bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter. Nævnte oversigt er derfor udarbejdet på grundlag af de kriterier, der er fastsat i direktivets bilag III (etape 1) (dom af 7.11.2000, sag C-371/98, *First Corporate Shipping*, Sml. I, s. 9235, præmis 22).
- 28 I øvrigt er det kun på denne måde muligt at realisere det formål, der tilsigtes med levestedsdirektivets artikel 3, stk. 1, første afsnit — opretholdelsen eller genopretningen af en gunstig bevaringsstatus for de pågældende naturtyper og levesteder for de pågældende arter i deres naturlige udbredelsesområde — for så vidt angår områder, der er beliggende på begge sider af en eller flere af Fællesskabets indre grænser. Det følger nemlig af levestedsdirektivets artikel 1, litra e) og i), sammenholdt med artikel 2, stk. 1, at en naturtypes eller arts gunstige bevaringsstatus skal vurderes i forhold til medlemsstaternes samlede område i Europa, hvor traktaten finder anvendelse (*First Corporate Shipping*, dommen, præmis 23).
- 29 Endelig bemærkes, at spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger et traktatbrud, skal vurderes på baggrund af forholdene i medlemsstaten, som de var ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse, og at ændringer af forholdene i tiden derefter

ikke kan tages i betragtning af Domstolen (jf. bl.a. dom af 8.3.2001, sag C-266/99, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 1981, præmis 38).

- 30 Det kan imidlertid fastslås, at den 19. februar 1998, da fristen ifølge den begrundede udtalelse udløb, var den nationale tyske liste, der var blevet tilstillet Kommissionen, efter sit indhold klart utilstrækkelig og et klart udtryk for en tilsidesættelse af den skønsmargen, medlemsstaterne råder over ved opstillingen af listen over lokaliteter som omhandlet i direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit. Ifølge den ovenfor i præmis 29 citerede praksis kan der ikke i denne sag tillægges de lister over lokaliteter, der er blevet tilstillet Kommissionen efter udløbet af denne frist, betydning.
- 31 Det skal derfor fastslås, at Forbundsrepublikken Tyskland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til direktivet, idet den ikke inden for den fastsatte frist har tilstillet Kommissionen den liste over lokaliteter, der er nævnt i direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit.

Det andet anbringende

- 32 Den tyske regering har vedrørende forpligtelsen til at fremsende oplysninger om lokaliteter, der kan udpeges til SBVO, ikke bestridt, at den ikke fremsendte disse oplysninger, før fristen ifølge den begrundede udtalelse udløb, men gør gældende, at det nødvendige forberedende arbejde med indsamling af oplysninger om de lokaliteter, der skulle foreslås, som medlemsstaterne havde tre år til, i praksis først kunne begynde ved udgangen af 1996, da formularen omsider blev meddelt medlemsstaterne.

- 33 Kommissionen har anført, at forpligtelsen til at fremsende oplysninger vedrørende lokaliteterne skulle opfyldes inden den 11. juni 1995. Selv om det lægges til grund, at nogle medlemsstater, der inden den 11. juni 1995 rådede over listen over foreslåede lokaliteter samt oplysningerne herom, ønskede at afvente vedtagelsen af formularen, kunne de hurtigt efter dennes meddelelse den 19. december 1996 have indført disse oplysninger i denne og meddelt dem til Kommissionen.
- 34 Kommissionen har tilføjet, at den af hensyn til den forsinkede vedtagelse af formularen har forlænget den administrative procedure, idet den har tilstillet Forbundsrepublikken Tyskland en supplerende åbningsskrivelse den 3. juli 1997, altså faktisk efter datoen for meddelelsen af formularen. De tyske myndigheder har derfor absolut kunnet opfylde deres pligt til at meddele oplysningerne om hver enkelt lokalitet. Da fristen ifølge den begrundede udtalelse udløb den 19. februar 1998, havde Forbundsrepublikken Tyskland imidlertid ikke tilstillet Kommissionen oplysningerne vedrørende de lokaliteter, der skulle foreslås.
- 35 Det bemærkes for det første, at selv om Kommissionen først tilstillede den tyske regering en åbningsskrivelse den 4. marts 1996, dvs. før formularen blev meddelt, tilstillede den den, efter at dette var sket, en ny åbningsskrivelse, hvori denne regering fik en ny frist til at efterkomme direktivets artikel 4, stk. 1, andet afsnit.
- 36 Det bemærkes dernæst, at medlemsstaterne allerede ved direktivets meddelelse den 10. juni 1992 vidste, hvilke typer oplysninger de skulle indhente og fremsende inden tre år efter denne meddelelse, dvs. inden den 11. juni 1995. De vidste desuden, at disse oplysninger skulle gives på grundlag af formularen, når Kommissionen havde udfærdiget denne. Faktisk hedder det udtrykkeligt i direktivets artikel 4, stk. 1, andet afsnit, at de oplysninger, der skal fremsendes under anvendelse af en af Kommissionen udarbejdet formular, omfatter et kort

over lokaliteten, dens navn, beliggenhed og udstrækning samt data fremkommet ved anvendelse af de særlige kriterier i bilag III (etape 1).

- 37 Den frist, som Kommissionen gav den tyske regering til at opfylde forpligtelsen til i formularen at indføre de oplysninger om lokaliteterne, som den måtte ligge inde med allerede før den 11. juni 1995, må derfor anses for rimelig. Den tyske regering havde faktisk haft tiden fra den 19. december 1996, hvor formularen blev meddelt, til den 19. februar 1998, da den i den begrundede udtalelse fastsatte frist udløb, dvs. over et år, til at opfylde denne særlige forpligtelse.
- 38 Den tyske regering har erkendt, at den ved udløbet af fristen ifølge den begrundede udtalelse ikke under benyttelse af formularen havde tilstillet Kommissionen oplysningerne vedrørende de lokaliteter, der skulle foreslås, og det må derfor fastslås, at Forbundsrepublikken Tyskland ved ikke fristmæssigt at have tilstillet Kommissionen oplysningerne om lokaliteterne i den i direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, nævnte liste i overensstemmelse med samme bestemmelses andet afsnit har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til direktivet.

Sagens omkostninger

- 39 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Forbundsrepublikken Tyskland tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Forbundsrepublikken Tyskland har tabt sagen, bør det pålægges Forbundsrepublikken Tyskland at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

- 1) Forbundsrepublikken Tyskland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter, idet den ikke inden for den fastsatte frist har tilstillet Kommissionen den liste over lokaliteter, der er nævnt i direktivets artikel 4, stk. 1, første afsnit, samt oplysningerne om disse lokaliteter i henhold til samme direktivs artikel 4, stk. 1, andet afsnit.

- 2) Forbundsrepublikken Tyskland betaler sagens omkostninger.

Gulmann

Skouris

Schintgen

Macken

Cunha Rodrigues

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 11. september 2001.

R. Grass

C. Gulmann

Justitssekretær

Formand for Sjette Afdeling